

1. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/01/2021

Σελίδα: 4

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΑΡΜΑΚΟΛΑ

Προοπτικές για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη

Η κυβέρνηση Μπάιντεν αναμένεται να συνεργαστεί με την ΕΕ για την πρόδεση των Βαλκανίων στη Δύση και την απομάκρυνση της ρωσικής και κινεζικής επιρροής. Ωστόσο, οι προσδοκίες για μια πιο δυναμική πολιτική στη Βοσνία - Ερζεγοβίνη και το Κόσοβο ίσως αποδειχθούν μη ρεαλιστικές και οι Αμερικανοί πιθανότατα θα αφήσουν στους Ευρωπαίους τον πρώτο λόγο.

Η αποτυχία της Γερμανίας να εξασφαλίσει την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, ιδίως της Βόρειας Μακεδονίας, θα έχει επιπτώσεις στις σχέσεις της ΕΕ με την περιοχή. Θα αυξηθεί η πίεση στις προεδρίες της Πορτογαλίας και της Σλοβενίας για εξεύρεση λύσης στο πρόβλημα και θα πρέπει επίσης να αναμένεται ότι το Βερολίνο να συνεχίσει τη σθεναρή υποστήριξή του στη διαδικασία αλλά και να δείχνει τη δυσaréσκείά του για τη στάση της Βουλγαρίας απέναντι στη Βόρεια Μακεδονία και το μπλοκάρισμα των ενταξιακών της διαπραγματεύσεων.

Δεν υπάρχουν πολλά που μπορεί να κάνει η Βόρεια Μακεδονία για να ικανοποιήσει τη Σόφια. Επιπλέον, οι βουλγαρικές πολιτικές δυνάμεις έχουν ανεβάσει τον πήχη τόσο ψηλά, ώστε να είναι δύσκολο να αναμένει κανείς περισσότερη επείκεια από τη Σόφια πριν από τις επερχόμενες εκλογές τον Μάρτιο. Ο πρωθυπουργός Μπορίσοφ φαίνεται να έχει πρόσφατα ανακτήσει μέρος της δημοφιλίας που έχασε μετά από μήνες λαϊκών κινητοποιήσεων ενάντια στο τεράστιο πρόβλημα της διαφθοράς στη χώρα, γεγονός που πιθανόν οφείλεται και στη σκληρή στάση της κυβέρνησής του απέναντι στη Βόρεια Μακεδονία.

Ο ίδιος ο Μπορίσοφ πιθανότητα επιθυμεί έναν συμβιβασμό με τη Βόρεια Μακεδονία, ωστόσο το αν θα μπορέσει να το επιτύχει εξαρτάται από το αν το κόμμα του GERB θα κερδίσει τις εκλογές ή αν θα μπορέσει να σχηματίσει κυβέρνηση χωρίς τους υπερεθνικιστές Ενωμένους Πατριώτες. Οι προγραμματισμένες για το φθινόπωρο του 2021 προεδρικές εκλογές μπορούν επίσης να περιπλέξουν τα πράγματα, καθώς η βουλγαρική κοινή γνώμη τάσσεται υπέρ μιας σκληρής στάσης απέναντι στη Βόρεια Μακεδονία. Αλλά μία ακόμη χρονιά χωρίς έναρξη ενταξιακών

1. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/01/2021

Σελίδα: 5

Οπαδός του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν κοντά στα κεντρικά γραφεία του κόμματος του τούρκου προέδρου στην Κωνσταντινούπολη

διαπραγματεύσεων για τη Βόρεια Μακεδονία ενδέχεται να επιφέρει θανάσιμο πλήγμα στη μεταρρυθμιστική κυβέρνηση του Ζόραν Ζάεφ και να θέσει υπό αμφισβήτηση ολόκληρη την ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων.

Στην Αλβανία, κυβέρνηση και αντιπολίτευση συνεχίζουν να ερίζουν. Οι επερχόμενες εκλογές του Απριλίου πιθανότατα θα αυξήσουν την πόλωση. Μια προβληματική εκλογική διαδικασία και η αμφισβήτηση του αποτελέσματος, μαζί με το γεγονός της σφοδρής αμφισβήτησης των μεταρρυθμίσεων στο κράτος δικαίου, πιθανότατα θα οδηγήσουν σε νέες αναβολές της έναρξης ενταξιακών διαπραγματεύσεων για την Αλβανία. Τα Τίρανα έλαβαν υπό όρους πράσινο φως τον Μάρτιο του 2020, αλλά η πρώτη διακυβερνητική διάσκεψη, που θα ξεκινάει τις ενταξιακές συνομιλίες, δεν φαίνεται ακόμα στον ορίζοντα.

Το ζήτημα του καθεστώτος του Κοσόβου θα παραμείνει ένα δυσεπίλυτο πρόβλημα. Η εκλογή Μπάιντεν σηματοδοτεί την οριστική απόρριψη κάθε πρότασης για ανταλλαγή εδαφών. Ομοίως, η αμφιλεγόμενη Συμφωνία της Ουάσιγκτον του Σεπτεμβρίου 2020 μπορεί να θεθεί υπό αμφισβήτηση. Οι συνομιλίες για μια συνολική συμφωνία μεταξύ της Σερβίας και Κοσόβου θα συνεχιστούν υπό την εποπτεία της ΕΕ και με την υποστήριξη των ΗΠΑ. Δυστυχώς, όμως, δεν φαίνεται να έχουν τον απαιτούμενο δυναμισμό για την επίτευξη συμβιβασμού. Δεν είναι δε σαφές ποια κίνητρα θα μπορούσαν να πείσουν τη Σερβία να αποδεχθεί την κρατική υπόσταση του Κοσόβου ή τι θα μπορούσε να κάνει την Πρίστινα να αποδεχθεί μια συμφωνία η οποία δεν θα περιελάμβανε αναγνώριση από το Βελιγράδι. Επιπλέον, η κυβέρνηση του Κοσόβου είναι ιδιαίτερα αδύναμη, οι πρόωρες εκλογές είναι εξαιρετικά πιθανές και εφόσον διεξαχθούν πιθανότατα να επαναφέρουν στην εξουσία το Vetevendosje, ένα κόμμα που ανθίσταται στις πιέσεις της Δύσης και δεν είναι πρόθυμο για παραχωρήσεις προς το Βελιγράδι.

Στη Σερβία, η πλήρης πολιτική κυριαρχία του SNS του προέδρου Βούτσιτς δέχεται την αυξανόμενη κριτική της ΕΕ. Η αντιπολίτευση απείχε από τις εκλογές του περασμένου Ιουνίου με αποτέλεσμα στο Κοινοβούλιο της Σερβίας να μην υπάρχει πλέον ουσιαστική αντιπολίτευση. Η ΕΕ αποδοκίμασε την εξέλιξη αυτή και δεν άνοιξε κανένα νέο κεφάλαιο στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Σερβίας. Η πίεση, τόσο από το εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό, για την επιστροφή στην πολιτική ομαλότητα στη Σερβία πιθανότατα να αυξηθεί.

Η Ανγκελα Μέρκελ παρέμεινε σταθερή υποστηρικτής της ευρωπαϊκής προοπτικής των Δυτικών Βαλκανίων, παρά το αυξανόμενο ρεύμα κατά της διεύρυνσης σε πολλά κράτη - μέλη της ΕΕ. Στο τελευταίο πλέον έτος της θητείας της, ίσως θελήσει να εδραιώσει τη «φιλο-βαλκανική» κληρονομιά της μέσω της ανανέωσης της επιτυχημένης πρωτοβουλίας της Διαδικασίας του Βερολίνου. Η προεδρία της τελευταίας επιστρέφει στη Γερμανία και αυτό θα αποτελέσει μια ευκαιρία επανεξέτασης και πιθανά επανίδρυσης της πρωτοβουλίας. Στο ίδιο πλαίσιο, τα κράτη των Δυτικών Βαλκανίων αναμένεται να συνεχίσουν την προώθηση της Κοινής Περιφερειακής Αγοράς και άλλων πρωτοβουλιών για περιφερειακή ολοκλήρωση, καθώς αυτή η επιλογή τυγχάνει και της πλήρους υποστήριξης ΕΕ και ΗΠΑ.